

Tisztelt Jelentkező!

Ezúton gratulálunk sikeres felvételijéhez, amelyben állami ösztöndíjas képzésre nyert felvételt! Ahhoz azonban, hogy állami ösztöndíjas finanszírozási formában hallgatói jogviszonya létrejöjjön, be kell iratkoznia a felsőoktatási intézménybe, amit az ún. beiratkozási lap kitöltésével tud majd megtenni. A beiratkozáskor – a beiratkozási lap aláírásával – nyilatkoznia kell arról is, hogy ismeri és vállalja az állami ösztöndíjas képzés feltételeit, ezért engedje meg, hogy ezekről az alábbiakban röviden tájékoztassuk, azzal, hogy jelen tájékoztató elsősorban az ösztöndíjjal kapcsolatos szabályokban való eligazodást hivatott szolgálni, ezért – a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvételével – csak a legfontosabb kérdésekre terjed ki. A részletes szabályok az Oktatási Hivatal honlapján (<http://www.oktatas.hu> oldal *Felsőoktatás* menüpont *Állami Ösztöndíj* almenüjében) találhatóak meg.

A magyar állami ösztöndíj feltételeinek nyilvántartásáért felelős szerv az Oktatási Hivatal, az állami ösztöndíjjal kapcsolatos ügyekben az alábbi elérhetőségeken kérhet tájékoztatást:

Oktatási Hivatal
Magyar Állami Ösztöndíj Főosztály
Oktatási Hivatal, 1363 Budapest 502., Pf. 19.
Ügyfélszolgálat: 1122 Budapest, Maros utca 19-21.,
(+36-1)-477-31-31,
allamosztondij@oh.gov.hu

I. Az állami ösztöndíjas finanszírozási forma jelentése

A felsőoktatási képzés költségét vagy a hallgató viseli (önköltséges képzés), vagy a Magyar Állam fizeti meg a felsőoktatási intézménynek, ez utóbbit nevezzük állami ösztöndíjas finanszírozási formának. Az állami ösztöndíj konstrukcióban tehát a Magyar Állam vállalja, hogy a hallgatóra tekintettel kifizeti a képzés – felsőoktatási felvételi tájékoztatóban közzétett – önköltségét a felsőoktatási intézménynek, míg a hallgató vállalja, hogy teljesíti a jogszabályban meghatározott, az alábbi III. pontban bemutatott kötelezettségeket.

II. Az állami ösztöndíjassá válás

Az állami ösztöndíjjal támogatott képzésre a felvételt nyert jelentkező a felsőoktatási intézménybe történő beiratkozáskor köteles nyilatkozni arról, hogy elfogadja az állami ösztöndíjas képzés feltételeit. Ekkor jön létre a hallgatói jogviszony, és válik a jelentkező állami ösztöndíjas hallgatóvá. A beiratkozási lapon szereplő nyilatkozat szövege a következő: *Vállalom a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésnek a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben rögzített feltételeit, és kijelentem, hogy a feltételeket megismertem.*

Ha a felvételt nyert jelentkező a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzés feltételeit nem vállalja, a felsőoktatási intézménynek fel kell ajánlania részére, hogy ugyanazon képzésen önköltséges finanszírozási formában vehessen részt.

III. Az állami ösztöndíjas hallgató kötelezettségei

Az állami ösztöndíjas hallgató kötelezettségeit a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 48/A. §-a tartalmazza, ezek a beiratkozástól (vagyis a feltételek vállalásától) kezdve terhelik a hallgatót.

Az Nftv. 48/A. §-a alapján a magyar állami ösztöndíjas hallgató köteles

- a) az általa folytatott, magyar állami ösztöndíjjal támogatott adott képzésen a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tanulmányi idő alatt, de **legfeljebb a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési idő másfélszeresén belül megszerezni az oklevelet (ún. oklevélszerzési kötelezettség), és**
- b) **az oklevél megszerzését követő húsz éven belül az általa állami ösztöndíjjal folytatott tanulmányok idejével megegyező időtartamban** magyar joghatóság alatt álló munkáltatónál a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultokról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5. §-ában meghatározott **biztosítási jogviszonyt eredményező munkaviszonyt, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt fenntartani vagy magyar joghatóság alatt vállalkozási tevékenységet folytatni (ún. hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettség).**

Az oklevél megszerzésére rendelkezésre álló határidő az adott szak képzési idejének másfélszerese, ha ez tört részre jön ki, fölfelé kell kerekíteni. A képzési és kimeneti követelmények szerinti képzési idő a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendeletben és a 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendeletben került meghatározásra, de megtalálható a felvi.hu „Szakleírások” menüpontjában is.

Az oklevélszerzési határidő szempontjából kizárólag az aktív félévek (a szünetelés nem) számítanak. Az Oktatási Hivatal nyomon követi az oklevélszerzési határidő betartását. A nyomon követéshez szükséges adatokat a felsőoktatási intézmények a tanulmányi rendszerbe elektronikusan rögzített adatokból küldik be a központi nyilvántartásnak, vagyis a Felsőoktatási Információs Rendszernek (FIR).

Példa: az emberi erőforrások alapszak képzési ideje 6 félév, így ez esetben 9 félév alatt kell megszerezni a kiállított oklevelet. Ha a hallgató határidőn belül, példának okáért 6 félév alatt megszerzi az oklevelet, akkor az oklevélszerzést követő naptól számítva 20 éven belül kell ledolgoznia a 6 félévnek megfelelő időt, ami (tekintettel arra, hogy egy tanulmányi félévet 150 napnak feleltetünk meg) 900 napot jelent.

Lényeges információ, hogy az oklevélszerzési határidő – a hallgató kérelmére, legfeljebb kettő alkalommal, összesen legfeljebb két év időtartamra – felfüggeszthető külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokra vagy nyelvvizgabizonyítvány megszerzése érdekében felnőttképzésben folytatott tanulmányokra tekintettel.

IV. Szankciók a hallgatói kötelezettségek nemteljesítése esetére

Fontos tudni, hogy állami ösztöndíjas hallgatói jogviszony megszűnése esetén nem keletkezik visszatérítési kötelezettség abban az esetben, ha osztott képzésben (felsőoktatási szakképzés, alap-, mesterképzés) összesen egy félévet, osztatlan képzésben pedig összesen két félévet vett igénybe a hallgató. Amennyiben pedig a hallgatói jogviszony végbizonyítvány (abszolutorium) megszerzése nélkül szűnik meg, de a megszűnést követő 1 éven belül új felsőoktatási képzés létesül, a két képzés összevonásra kerül az állami ösztöndíjas kötelezettségek vonatkozásában.

Visszatérítési kötelezettség keletkezik abban az esetben, amennyiben a hallgatói jogviszony a fent leírtaknál több állami ösztöndíjas félév igénybe vételét követően szűnik meg végbizonyítvány megszerzése nélkül (és egy éven belül nem létesül új felsőoktatási képzés), illetve ha a III. pontban meghatározott határidőig a hallgató nem szerzi meg oklevelét. Az Nftv. 48/A. § c) pontja szerint visszatérítési kötelezettség az igénybe vett magyar állami ösztöndíj összegének 50%-ára keletkezik.

Példa: A hallgató 6 féléves képzési idejű emberi erőforrások alapképzési szakon 5 állami ösztöndíjas félév igénybe vételét követően megszünteti hallgatói jogviszonyát (és egy éven belül nem létesít új képzést). Mivel a képzés felvételi tájékoztatóban meghirdetett önköltsége 200 000 Ft/ félév volt, ezért az 5 félév állami ösztöndíjának felére, vagyis $5 \times 200\,000/2 = 500\,000$ Ft-ra visszatérítési kötelezettség keletkezik (amelyről határozatot állít ki a Hivatal).

Az Nftv. azonban lehetővé teszi, hogy a (volt) hallgató visszatérítési kötelezettségének hazai munkaviszony fenntartásának vállalásával tegyen eleget. Ilyen kérelem benyújtása esetén a Hivatal engedélyezi az állami ösztöndíjjal támogatott félévekkel megegyező időtartamú hazai munkaviszony-fenntartást (amelyről szintén határozatot állít ki a Hivatal). Előbbi példát folytatva, 5 félév igénybe vételét követően $5 \times 150 = 750$ nap hazai munkaviszonyt kell fenntartani $750 + 365 = 1115$ napon belül.

Visszatérítési kötelezettség keletkezik abban az esetben is, ha a hallgató megszerzi határidőre az oklevelét, azonban azt követően nem teljesíti a 20 éven belüli hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettséget. Ilyen esetben köteles visszafizetni az adott képzésére tekintettel a magyar állam által folyósított magyar állami ösztöndíj – évente a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított éves átlagos fogyasztóiár-növekedés mértékével növelt – összegét a Magyar Államnak.

A visszafizetési kötelezettség – kérelemre – részletfizetéssel is teljesíthető a jogszabály által maximált időtartamban.

V. Mentésülés az állami ösztöndíjas kötelezettségek illetve szankciók alól

Néhány, jogszabályban meghatározott esetben a hallgató – kérelemre – részben vagy egészben mentesülhet a kötelezettségek illetve a szankciók alól.

Az oklevélszerzési kötelezettség alól mentesül, aki három gyermeket szül, illetve mentesítési indok lehet a tartós betegség, baleset, szülés, és az önhibán kívüli, váratlan ok. Munkaviszony fenntartási kötelezettség alól mentesülési okok lehetnek: megváltozott munkaképesség, tartós betegség, baleset, szülés, kettő vagy több gyermek nevelése, illetve önhibán kívüli, váratlan ok. Határidőre történő oklevélszerzés hiányában keletkező visszafizetési kötelezettség alól az alábbi esetekben adható mentesítés: három gyermek szülése, megváltozott munkaképesség, tartós betegség, baleset, szülés, kettő vagy több gyermek nevelése, illetve önhibán kívüli, váratlan ok.

Sikeres és eredményes felsőoktatási tanulmányokat kívánva, üdvözlettel:

Budapest, 2017. augusztus

Oktatási Hivatal
Magyar Állami Ösztöndíj Főosztály